

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200500280-/DH

Vår ref.
200807376- /HEW

Dato
10.02.2009

Høring om gjennomføring av Inspire-direktivet

Vi viser til Miljøverndepartementets brev av 7. november 2008 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende merknader:

1. Forholdet til offentleglova

På side 37 i høringsnotatet, under punkt 8.4, uttales: "Geodata omfattet av direktivet vil i de fleste tilfeller ikke være saksdokument, journal eller liknende register som det kan kreves innsyn i etter offentlighetsloven. Det innebærer at det heller ikke kan kreves innsyn i denne type geodata med hjemmel i offentlighetsloven § 9 om rett til å kreve innsyn i sammenstilte opplysninger. (...) Ut fra dette er det klart at gjeldende regler i liten grad regulerer den tilgangen som allmennheten forutsettes å få etter Inspire direktivet."

Etter offentleglova § 4 andre ledd er et saksdokument som det kan kreves innsyn i, etter hovedregelen om innsyn i lovens § 3, et "dokument som er komne inn til eller lagde fram for eit organ, eller som organet sjølv har oppretta, og som gjeld ansvarsområdet eller verksemda til organet". Med "dokument" er ment en logisk avgrenset informasjonsmengde som er lagret på et medium for senere "lesing, lytting, framsyning, overføring eller liknande", jf. offentleglova § 4 første ledd. Tilføysen "eller liknande" understreker at offentleglovas dokumentbegrep er teknologinøytralt. Geodata faller således innenfor offentleglovas definisjon av saksdokument dersom datamaterialet gjelder ansvarsområdet eller virksomheten til det organ det kreves

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 42

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org. nr.: 972 417 831

Plan- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 34

Saksbehandler
Helle Eriksdatter Wilberg
22 24 52 33

innsyn hos. Offentleglova vil dermed i utgangspunktet også gjelde for geodata.

For innsyn i saksdokumenter hos deltakere i Norge digitalt som faller inn under offentliglovas virkeområde, vil innsynsrett derfor også kunne følge av offentliglova. Det er derfor ikke riktig å legge til grunn i høringsnotatet at offentliglova som utgangspunkt sjelden vil få anvendelse på geodata. Det bør i stedet understrekes at verken direktivet eller geodataloven skal innskrenke innsynsretten som følger av offentliglova eller annet regelverk. Dette kan for eksempel gjøres i utkastet § 6.

Direktivet artikkel 13 gir adgang til at statene kan fastsette unntak for slike opplysninger som der er nevnt. Måten å angi unntaket på i denne bestemmelsen i direktivet avviker fra offentliglova, samtidig som offentliglova ikke gir en unntaksadgang som er uforenlig med direktivet artikkel 13. Det bør vurderes om det i det hele tatt er behov for å ta inn unntaksbestemmelser som i lovutkastet § 6 sjette ledd. Dersom man mener at det er behov for det, bør det i stedet velges en løsning hvor det henvises til relevante unntak i offentliglova.

Direktivet medfører en større begrensning i adgangen for offentlige myndigheter til å ta betaling for geodata enn hva som følger av offentliglova. Hovedregelen etter offentliglova § 8 første ledd er at innsyn er gratis, dersom ikke annet er fastsatt i forskrift med hjemmel i annet eller tredje ledd. Etter offentliglovas § 4 femte ledd kan det kreves betaling for geodata. Direktivet krever i artikkel 14 nr. 1 gratis tilgang for allmennheten til søketjenester for geodata. Det er avgjørende at ordningen med Norge digitalt/geoportalen "geonorge.no" omfatter alle de geodatatenester hos offentlige myndigheter som faller inn under direktivets virkeområde. Dersom det er andre geodatatenester hvor allmennheten må betale for å få tilgang til søketjenester, og disse ikke skal omfattes av ordningen i geodataloven, kan direktivet medføre begrensninger i adgangen til å ta betaling også for disse tjenestene.

2. Enkeltvedtak

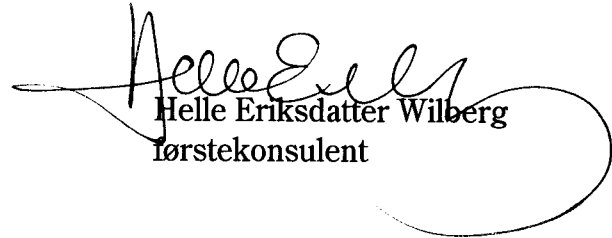
På side 43 i høringsnotatet uttales at "avgjørelser om allmennhetens rett til tilgang til geodatatenestene" og "avgjørelse om å begrense delingen etter sjette ledd" ikke skal være enkeltvedtak. Slik som loven § 6 nå er utformet, kan det stilles spørsmål om dette medfører riktighet. Det kan anføres at ordlyden gir allmennheten, og derigjennom det enkelte individ, en rett til tilgang på geodatatenestene, og at en avgjørelse om å gi eller nekte tilgang til disse tjenestene da vil være et vedtak som er bestemmende for rettigheter og plikter til bestemte personer, jf. forvaltningsloven § 2 bokstav b. Dersom det er meningen at avgjørelsene om å gi eller nekte tilgang til geodatatenestene i medhold av geodataloven ikke skal regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, vil det derfor være hensiktsmessig å uttale dette direkte i loven.

3. Saksbehandlingsregler

Dersom det skal kunne fastsettes saksbehandlingsregler og regler om klage i forskrift, bør det inntas en hjemmel om dette i loven.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Helle Eriksdatter Wilberg
førstekonsulent